

GEODEZIJA V SLOVENIJI V OBDOBJU 1945–2000

3. DEL

(NADALJEVANJE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE GEODETSKEGA VESTNIKA)

Milan Naprudnik

3. OBDOBJE SPREMEMB 1964–1969

Povojna generacija prihaja na vodilne položaje¹

Za celovito razumevanje tega obdobja za razvoj geodetske dejavnosti v Sloveniji je treba vnaprej opozoriti na prelomnice v razvoju, ki jih v poljudnem prikazu lahko označim – kot je v rabi – s »prosto po Prešernu«:

obdobje 1964–1966: prebujanje ali v terenskem izrazoslovju: oranje;

obdobje 1967–1969: snovanje ali v terenskem izrazoslovju: setev.

V času med letoma 1964 in 1969 so se uresničile spremembe na vseh področjih, od zakonodaje, novih vsebin, organiziranosti službe, povezovanja z uporabniki, šolstva in raziskovalne dejavnosti ter do odnosov s federacijo, kar je geodetski dejavnosti vrnilo vlogo in položaj v družbi, ki ji je pripadal. V odnosih med upravo in operativo pa je nastopilo le začasno premirje.

3.1 V prvih letih obdobja 1964–1966 je prevzel nosilstvo sprememb Geodetski zavod SRS.

To obdobje zaznamuje premik iz katastra zemljišč na celovite podatke o prostoru. Vodstvo Zavoda je v začetku leta 1964 zbralo podatke o napovedanih posegih v prostor in med drugim ugotovilo:

- da bi izdelava karte 1 : 5 000 kot neobhodne osnove za predvideno urbanizacijo širšega območja Ljubljane (2.000-milijardna investicija) predstavljala 2,5 promila stroškov izdelave urbanističnih načrtov;
- da predvideva srednjeročni plan SRS (1966–1970) 105 milijard sredstev za nove investicije v kanalizacijsko omrežje in povečevanje zmogljivosti preskrbe z vodo in nič sredstev za registracijo obstoječega in novega omrežja komunalnih vodov;
- da so v prognozah demografskih sprememb, ko naj bi mesta in naselja v naslednjih 30-ih letih sprejela nad 700 000 novih prebivalcev, predvideni stroški za izdelavo novih prostorskih načrtov, ne pa tudi stroški za izdelavo geodetskih podlag kot osnov za izdelavo prostorskih

¹ V tem obdobju sem bil med vodilnimi in ne bom se mogel izogniti osebnim pogledom.

načrtov (v obdobju ene generacije se je dejansko obrnilo razmerje med številom podeželskega in mestnega prebivalstva iz razmerja 90 : 10 v obratno razmerje, torej 10 : 90).

Na drugi strani pa smo bili soočeni z dejstvom, da so se proračunska sredstva za geodezijo v obdobju 1960–1964 znižala za 6-krat, kar je v letu 1964 za GZ SRS pomenilo zagotovitev dela za četrtno zaposlenih.

V »samoobrambi« je GZ SRS je sprejel usmeritve svojega razvoja, ki so vključevale raziskave, izdelavo geodetskih osnov za potrebe urejanja prostora in komunalnega gospodarstva in tudi nastopanje na tujih tržiščih. GU SRS je ob koncu leta 1964 objavila osnutek Zakona o izmeri in zemljiškem katastru, ki ga je GZ ocenil nadvse kritično.

V začetku leta 1965 so osnutek zakona obravnavali izvajalci, zbrani na »Posvetovanju geodetskih inštitucij«, in sprejeli sklep, da osnutek zakona v osnovnem konceptu ni sprejemljiv. Utemeljitev je bila zelo jedrnata:

- geodetske dejavnosti ne moremo reducirati zgolj na zemljiški kataster in osnovno državno karto;
- potrebujemo celovit zakon o geodetski dejavnosti (geodetski službi – pobudo za »službo« je dal leto pozneje Vinko Hafner kot podpredsednik Izvršnega sveta SRS), ki bo zajemal vsa področja – od kartografije, inženirskih del, katastra komunalnih naprav in stavb, geodetskih osnov za področje urbanizma in urejanje prostora do dejavnosti v gospodarstvu (IT Bilten Zveze GIG SRS, št. 1, 1965).

In sodu je izbilo dno: GZ je, kot največja med geodetskimi delovnimi organizacijami z največjim številom mladih s fakultetno izobrazbo in z naprednjaki z geodetskega oddelka srednje tehnične šole, najbolj občutil brezperspektivnost, vključno z začetki brezposelnosti (v obdobju, ko je bilo v celotni republiki na seznamu nezaposlenih 2300 oseb) in prevzel pobudo za ureditev razmer.

V avgustu 1966 je GZ SRS izdal Atlas geodetskih izmer v Sloveniji, kar bi sicer sodilo med naloge GU SRS. Uvodnim statističnim podatkom o republiki in občinah so sledili prikazi vodnih, gozdnih in kmetijskih območij, energetskega in prometnega omrežja ter demografsko-gravitacijskih jeder. Namen je bil nedvoumen: dobiti odzivnost za nove izdelke pri najširših uporabnikih geodetskih podatkov. Za ta korak je dobil GZ vso podporo s strani takratnega republiškega sekretariata za urbanizem, za katerega je izdelal predloge za izdelavo regionalno-prostorske in urbanistične geodetske dokumentacije. V takšnih okoliščinah se je »moral« odzvati GU SRS in prispevati podatke o katastrskih uradih po občinah in pregleda dosedanjih izmer.

Vesel vložek iz teh »revolucionarnih« časov (takratni nosilci sprememb smo se poimenovali »revolucionarni odbor«) je bilo prvo prijateljsko srečanje upokojenih geodetov za območje Ljubljane, ki ga je priredila Zveza GIG. V Biltenu št. 1, 2/1966 je zabeleženo: »Razvila se je prijateljska zabava, saj smo geodeti na splošno ljudje narave, polni humorja in dobre volje in vsak je povedal vsaj eno anekdoto iz geodetskega življenja.« Marjan Jenko pa je v istem Biltenu objavil sestavek o elektronskem razdaljemeru.

GZ SRS je nadaljeval s svojim programom, najprej s pripravo projekta »Geodetske osnove pri urejanju mestnega zemljišča«, kar se je nadaljevalo z osnovami za načrtovanje in izgradnjo mest

- »urbanska dokumentacija« - in v drugi polovici 1966 zaključilo s projektom »Geodetske osnove v regionalno-prostorskem planiranju«. Dokaj enostavno je bilo dokazati posledice, ko so se urbanistični in zazidalni načrti izdelovali na slabih in pomanjkljivih podatkih o zemljiščih. Objavljena je bila tudi imformacija o obveznih predhodnih podatkih o fizičnem stanju v prostoru pred pristopom k izdelavi regionalno-prostorskih planov v razvitih državah Evrope.

Še zadnji poskus - na GZ SRS so se maja 1966 predstavniki GZ sestali z direktorjem GU SRS in mu ponovno posredovali predloge za novo geodetsko zakonodajo, to pa je bilo zavrnjeno z utemeljitvijo, »da zvezna zakonodaja republiški ne dopušča nobene svobode«. Za »revolucionarje« je bil to le nov izziv, na vrsti je bila federacija in GZ je mimo GU SRS prevzel pobudo za pripravo prvega geodetskega srednjeročnega plana za Slovenijo. Vsem »prostorskim« panogam od Geološkega zavoda, Vodnega in Cestnega sklada, železniške uprave, gozdnogospodarskih organizacij, kmetijskih zadrug, komunalnih in stanovanjskih podjetij, rudnikov - skupaj torej nad 100-tim naslovnikom in 62-im takratnim občinam ter raziskovalnim institucijam - je GZ poslal pregled obstoječih geodetskih osnov in vprašalnik o »zahtevah« za nove kartografske in druge geodetske osnove, potrebne za izdelavo njihovih programov in projektov.

Tudi sindikat GZ ni miroval. Na svoji konferenci v maju 1966 je obravnaval problematiko delovnih pogojev za izvajalce terenskih del, slabe perspektive zaposlenih in geodetov, ki so zapuščali predavalnice, in ocenil delo GU SRS s stališčem, da je to »uprava, ki z dejstvom svojega obstoja ovira razvoj stroke«.

Sledilo je zadnje dejanje. »Revolucionarji« so začeli pripravljati elaborat: »Ukrepi za razvoj geodetske službe«. Naročnik Republiški sekretariat za urbanizem je v prvi polovici oktobra 1966 prevzel gradivo, GU SRS pa je bilo gradivo poslano v vednost, kar je pomenilo dokončno razhajanje. Gradivo je vsebovalo:

- povzetek stanja geodetskih osnov, podrobneje prikazanega v že omenjenem Atlasu geodetskih izmer v Sloveniji, in to s primeri posledic pri projektiranju na pomanjkljivih osnovah (npr. poplave reke Save v letu 1965 zaradi napačno projektiranih obrambnih nasipov);
- prikaz stanja na področju organizacije, zakonodaje in financiranja s primeri posledic (npr. v obdobju 1960-65 so bile izdelane t. i. gozdarske karte za 50 % površine Slovenije, ki jih ni bilo možno koristiti za izdelavo topografskih kart 1 : 10 000-1 : 25 000);
- prikaz na področju kadrov znanosti in šolstva z navedbo, da je tretjina po vojni izšolanega kadra zaposlena izven območja Slovenije, tudi v zamejstvu, ali pa so se prekvalificirali.

V zaključnem poglavju je bila opredeljena vloga geodetske službe z navedbo predlogov za nove izdelke, katastre in registre zemljišč in objektov na, nad in pod površino, dodani so bili grafični prikazi povezovanja geodetske službe z uporabniki. Zaključno poglavje je vsebovalo predloge za organiziranost in delokrog republiške uprave, uradov v občinah in geodetskih delovnih organizacij, predloge za novo zakonodajo, financiranje in usmeritve za razvoj šolstva ter raziskovalne dejavnosti.

Slab mesec po objavi ukrepov se je odzvala Zveza GIG SRS, na seji sekretariata podprla predloge in na osnovi razprave sprejela naslednje sklepe:

- Pristojnim republiškim upravnim organom, ki pripravljajo predpise, ki se neposredno ali posredno nanašajo na geodetsko stroko, je treba predlagati, da jih dajo v pripombe geodetskim upravnim organom, geodetskim delovnim organizacijam in naši Zvezi;
- Pristojnim republiškim upravnim organom je treba predlagati, da pospešijo sprejem predpisov s področja geodetske službe in stroke;
- Republiškem sekretariatu za urbanizem je treba predlagati, da naj se formira medresorna strokovna komisija, ki naj bi dala svoje mnenje in predloge o razširjeni dejavnosti geodetske stroke;
- Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo naj se poveže s Skladom Borisa Kidriča, da bi ta financiral študijo o vplivih nesmotrnega načrtovanja v urbanizmu in komunalnem gospodarstvu ter predloge za racionalnejše planiranje. Nosilec te študije bi bil Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo (IT Bilten 3–4/1966, str. 3, 4).

Sledil je še poskus intervencije. Na uradni obisk je prišel predstavnik Zvezne geodetske uprave, njen poznejši dolgoletni direktor Vasilije Blagojevič, in s seboj prinesel navodilo, da je geodetska služba v pristojnosti federacije, razvejana preko upravnih organov do občin, zavodi pa so le izvajalske organizacije, ki ne sodijo v področje gospodarstva. Pod težo pojasnjevanj s strani avtorjev ukrepov je bil dovolj širok in je pobude ocenil kot »idejno zanimive, ki pa jih je potrebno še dodelati«. Leto 1966 se je izteklo.

3.2 V obdobju 1967–1969 je GU SRS začela uresničevati pobude GZ SRS

Uresničevanje stališč o nadaljnjem razvoju geodetske dejavnosti, izoblikovane v preteklih treh letih na GZ SRS, se je preko kadrovskih sprememb preneslo na upravni vrh. Pobude za novo republiško zakonodajo, za sistem planiranja in financiranja del ter za organizacijo službe so bile izoblikovane. Potrebno je bilo pridobiti podporo uporabnikov geodetskih podatkov in »izmeriti« odzivnost na oblastni ravni občin in republike. V treh letih in s skupnim nastopom operativne in upravne veje je to uspelo. Pojdimo po vrsti.

Leto 1967. GU SRS je pobude strnila v »informacijo o problematiki in bodočih nalogah geodetske stroke v SR Sloveniji« in jo razposlala geodetskim delovnim organizacijam, upravnim enotam v občinah ter najširšemu krogu uporabnikov. Treba je bilo pridobiti zaveznike, korak za korakom, od spodaj navzgor. Informacija je vsebovala predloge:

- o posodobitvi katastra zemljišč in uredbi evidenc o zgradbah, komunalnih napravah ter evidenc pomembnih za področje urbanizma (omejitveni faktorji v prostoru in drugo),
- o sprejetju zakona o geodetski službi, ki bi poleg določil zveznega zakona o izmeri zemljišč in zemljiškem katastru temeljil tudi na določenih že pripravljenega republiškega zakona o regionalnem prostorskem planiranju in posodobljenega zakona o urbanističnem planiranju kot tudi drugih predpisov s področja posegov v prostor,
- o sprejetju srednjeročnega programa geodetskih del za obdobje 1968–1970 (do leta 1967 se je izdelava geodetskih osnov financirala le iz vsakoletnega republiškega proračuna) in sprejetju zakona o financiranju geodetskih del,
- o vzpostavitvi dokumentacijske službe republiškega regionalno-prostorskega plana pri GU

- SRS in službe za vzdrževanje urbanistične dokumentacije pri občinskih geodetskih organih,
- o zagotovitvi financiranja raziskovalne dejavnosti ter predloge o razširitvi učnih programov na področje komunale in urbanizma ter avtomatizacije.

Med utemeljitvami so bile, poleg navedb o posledicah pomanjkljivih geodetskih osnov pri uresničevanju nove zakonodaje s področja urejanja prostora, prikazane takrat že obravnavane usmeritve za 12. kongres FIG (London 1968) prav za bodoče delovno področje geodetskega poklica – *glede vrednotenja, urejanja in načrtovanja izrabe zemljišč*.

Informaciji GU SRS je sledila objava gradiva Regionalna prostorska dokumentacija, ki sta ga objavila GU SRS in GZ SRS v skupni publikaciji. Gradivo je vključevalo program vsebine in organizacije službe, ki sta potrebna za izdelavo prvega republiškega prostorskega plana ter delovni program izdelave dokumentacije za leto 1967, ki je vključeval inventarizacijo in kategorizacijo kmetijskih ter gozdnih zemljišč, program izdelave in financiranja kart 1 : 5 000, 1 : 10.000 in 1 : 25 000, registracijo obstoječih in predvidenih posegov v prostor ter projekt mehanografske in elektronske avtomatizacije pri vodenju prostorskih evidenc. Odzval se je republiški sekretariat za urbanizem in 40 % sredstev za izdelavo republiškega prostorskega plana SRS namenil izdelavi dokumentacije. Sledila je objava gradiva Urbanska dokumentacija, ki bi jo sestavljali zbirni pregledi katastrov in registrov v objektih, komunalnih napravah, ulicah in cestah, parkih in zelenicah, hišnih številkah kot tudi pregledi o mejah krajevnih skupnosti in občin.

Na »prostorskem« področju se je iskal izhod iz objema brezposelnosti in bega v sorodne dejavnosti in tudi perspektiva razvoja. Prodor iz parcele na območja mest in celotne republike je olajšala tudi šibka organiziranost urbanistične službe. Ves čas po 2. svetovni vojni je bila urbanistična dejavnost »reducirana« na izdelavo zazidalnih načrtov za nove stanovanjske soseske in industrijske cone, praviloma na kmetijskih območjih. Kot nosilci pa so prevladovali arhitekti, vzgojeni bolj oblikovalsko kot načrtovalsko.

Vzporedno s premiki v geodetskih vrstah pa je na tudi na področju urbanizma prišlo do menjave generacij in zavel je nov veter. Že leta 1965 je mesto Ljubljana na pobudo Ljubljanskega urbanističnega zavoda (LUZ) sprejelo program za izdelavo generalnega urbanističnega plana za širše območje mesta (GUP), mladi raziskovalci v Urbanističnem inštitutu SRS pa so si prizadevali razširiti prostorsko načrtovanje na celotno območje republike. Vlekli so tudi zgledi iz razvitih držav Evrope in leta 1967 je Skupščina SRS sprejela program za izdelavo regionalno-prostorskega plana (RPP) za območje republike, v občinah pa so se pripravljali na uresničenje nove zakonodaje o urbanističnem planiranju.

Podatke socialno-ekonomskega in demografskega pomena so načrtovalci lahko pridobili na takratnem uradu državne statistike, podatki o naravnem in o izgrajenem okolju pa so bili »razmetani« na raziskovalnih inštitucijah ali pa v upravnih službah, praviloma nevzdrževani in pomanjkljivi ter prirejeni za lastne potrebe. Geodeti pa smo bili že tradicionalno razvejani po občinah, po izobrazbi interpreti fizičnega okolja, botrovali so tudi osebni stiki, ko smo se v študentskih vrstah srečevali z bodočimi uporabniki. Za nameček smo se sklicevali na stališča skupščine SRS o reorganizaciji republiške uprave, ki »jo je potrebno modernizirati, izboljšati strokovnost, da bo postala učinkovitejša« itd. Potrdila se nam je celo zamisel, da bi predlagali

ustanovitev Republiškega sekretariata za geodetske zadeve (GU SRS je bil pod okriljem sekretariata za finance, pozneje urbanizma). Skratka, dovolj osnov za »odprtje fronte«. Oboroženi z ugodnimi odzivi uporabnikov na informacijo smo v prvi polovici leta 1967 iskali in dobili podporo na Zavodu SRS za gospodarsko planiranje, Republiškem sekretariatu za urbanizem in pri vseh poglobitnih »prostorskih« sekretariatih (za promet in pri drugih) in zaključili s podporo resorjev za finance in za zakonodajo. Povsod so nas sprejeli na najvišji ravni, vsi so nam zagotavljali podporo pri obravnavi na vladni ravni. Po tolikih letih se človek sprašuje, kako nam je uspelo. To je bil pač naš čas, ničesar nismo mogli izgubiti. Člana IS Viktorja Repiča, pristojnega za urbanizem, smo povabili na ogled gradiv na sedež GZ SRS, hiteli z razlagami, ker nam je vnaprej odmeril uro časa, potem pa nas je »zadržal« dobre tri ure.

Dovolj argumentov za pripravo končnega gradiva za sklepanje na IS SRS. Najprej v pristojni odbor IS, ki ga je vodil podpredsednik Vinko Hafner, poznejši politik na zvezni ravni, ki je v letu 1989 dvignil prst in zažugal Miloševiću. Dobili smo podporo in zadolžitve, da razpošljemo informacijo vsem članom IS SRS, predsednikom občinskih skupščin in odborom Skupščine SRS in da v treh mesecih pripravimo teze zakona o izmeri in financiranju, kar naj bi skupščina sprejela še v tekočem letu. Velja dodati, da je bil takrat republiški sekretar za urbanizem že naš kolega po stroki Drago Lipič.

Kar precej obveznosti in v jesenskem obdobju nas je pošteno stisnilo pri pripravi prvega srednjeročnega programa geodetskih del 1968–1970. Povabilu Zvezne geodetske uprave k sodelovanju pri pripravi novega zveznega geodetskega zakona se nismo odzvali, »utegnili« smo le sporočiti dvom o ekonomičnosti pravilnika za izdelavo načrtov 1 : 1000–1 : 2500, se spotaknili na merjenje front pri aerosnemanju in zaključili o odgovornosti za porabo tolikšnih sredstev glede na natančnost načrtov.

Sledile so obravnave na odborih IS in odborih Skupščine SRS in v roku so bile poslane teze obeh zakonov v javno razpravo. V kratkem času smo uveljavili naša stališča, kar nam je odprlo nove povezave, in geodeti smo nastopili na posvetu Zveze ekonomistov Slovenije (Portorož, 1967) o »Ekonomskih vidikih regionalnega planiranja« s koreferatom »Prostorska dokumentacija – ekonomski inštrument regionalnega planiranja« (Belec, Naprudnik). Po zaključkih smo urejali vtise in ocenili, da so ekonomisti ujetniki političnih odločanj, počutili smo se enakopravne, dovolili smo si tudi klic o bodoči vlogi ekonomistov pri gospodarjenju z zemljišči.

Na domačem pragu nas je čakal odgovor Zvezne geodetske uprave, da ne prizna predlaganega povišanja cen geodetskih storitev, in postavili smo si vprašanje, kako dolgo bomo še lahko potrpežljivo prenašali »diktaturo« Beograda (kot po najbolj odmevnem govoru Cicerona v senatu starega Rima in besedah »Quo asque tandem abutere Catilina patientia nostra«, v prevodu: »Do kdaj boš, Katilina, izkoriščal našo potrpežljivost?«). Toge pravilnike, centralizacijo na področju zakonodaje in planiranja del smo povezovali z že takratnimi težnjami SR Slovenije po večji samostojnosti, predsedniku IS SRS Stanetu Kavčiču pa smo poslali naša stališča glede odvisnosti od zveznih forumov, saj so nas omejevali zgolj na področje zemljiškega katastra v povezavi z davki in nam vezali roke pri uvajanju novih podatkov in kart, ustreznih takratni stopnji razvoja SRS.

Sledil je obisk na proslavi 150-letnice katastra na Dunaju, kjer smo si lahko ogledali prikaze, kako je »rajnka k. u. k.« zelo hitro ujela korak s časom. Shema »vrednotenja zemljišč« je nazorno prikazovala uporabo podatkov zemljiškega katastra za plačevanje davkov in prispevkov na zavarovalnemu področju ter uporabo na področju gospodarstva, kamor so poleg kmetijstva in vodnega gospodarstva uvrstili tudi področje regionalnega planiranja in prometa. Brez besed pa smo ostali po ogledu oddelkov za fotogrametrijo, elektroniko in reprodukcijo.

Sledile so objave v tisku, razgovor v časopisu Delo in oddaja v Obzorniku RTV. Prav tako so sledile obravnave o težah obeh Zakonov (o izmeri in o službi) na odborih IS in sklepi, da je treba ob koncu leta 1967 pripraviti osnuke obeh zakonov, Skupščini SRS pa predlagati sprejemanje po skrajšanem postopku. Glede odnosov z ZGU pa je bil član IS zadolžen, da se poveže z zveznimi forumi.

Seveda tudi leto 1967 ni minilo brez cvetk. Najodmevnejše so bile:

- Na razgovoru s predsednikom občine Žalec o naših programih smo dobili pojasnilo, da načelnika geodetskega upravnega organa predsednik ni povabil z obrazložitvijo, »da se spozna samo na mejnike«.
- Svetovalec predsednika IS SRS, preko katerega smo navezovali stike s predsednikom, nas je skušal postaviti na stranski tir glede naših programov, pa smo citirali predsednikove besede o preobrazbi republiške uprave, »da mora postati aktivni činitelj pri ustvarjanju politike, stališča v predalih niso daleč od slabokrvnosti«. In odprla so se vrata v kabinet predsednika Kavčiča.
- Ob vsem uspešnem sodelovanju med operativo in upravo je sledil »hladen tušč«. GZ SRS je 17. novembra 1967 pod št. 3406/67 poslal GU SRS »Informacijo o problematiki geodetske delovne organizacije«, ki je vsebovala dokumentacijo o nerealnem vrednotenju geodetskih del in posledicah nizkih osebnih dohodkov, nizke akumulacije ter fluktuacije strokovnjakov. V informaciji izraženo »zadovoljstvo, da so iniciative GU SRS na zakonskem in finančnem področju že vidne«, je pokvarilo besedilo v spremnem dopisu: »v kolikor navedene ekonomske utemeljitve s strani geodetskih upravnih organov ne bi bile akceptirane, bo GZ prevzel vse korake, da družbo o stanju v geodetski stroki informira ...«. Mešani občutki, na eni strani razumevanje za višjo akumulacijo sredstev, ki bi omogočila avtomatizacijo obdelave podatkov in kart ter gradnjo nove poslovne stavbe (danes stolpnica na Zemljemerski ulici, takrat lesena baraka), na drugi strani »ultimativni« pristop, četudi je letelo predvsem na Beograd. Kot da je izrek Salomona »nihil novi sub sole« le začasno miroval.

Leto 1967 je preteklo tudi v razpravah o učnem načrtu geodetskega oddelka na FAGG. Že v letu 1961 je bila ob geodetski smeri uvedena še komunalna smer študija, leta 1963 je prišlo do združitve obeh smeri, v letu 1967 pa je dala GU SRS pobudo za nov učni načrt. Po smernicah GU SRS za nov profil geodetskega strokovnjaka, naj bi geodet poleg izmere zemljišč obvladoval celovito inventarizacijo prostora, bil tudi pravno in ekonomsko izobražen do stopnje, da bi uporabo geodetskih podatkov pripeljal do širšega kroga uporabnikov. S strani geodetsko-komunalnih krogov so prišle dodatne pobude, da bi morali »saniranega« geodeta uporabiti tudi za projektiranje pri komasacijah, regulacijah in melioracijah zemljišč in mu s tem odpreti pot na področje vrednotenja zemljišč, nov lik komunalnega profila pa usmeriti tudi v projektiranje nizkih gradenj na mestnih zemljiščih.

O tem se je v IT biltenu 4/67 razpisal Marjan Jenko in razgrnil dilemo, ali naj geodetsko-komunalni oddelek odstopi od skupnega programa prvih treh letnikov in enotnega naziva diplomantov ali pa se upoštevajo pobude o drugačnosti likov geodetskega in komunalnega strokovnjaka in s tem odpravijo porajajoči se konflikti med komunalno in geodetsko operativno. Zastavil je vprašanje, kakšen profil geodetskega strokovnjaka bo ustrezen čez 10 ali 20 let.

In pozor. Po 35-ih letih - po vnovični menjavi generacije - so se razprave o usmeritvi geodeta obnovile, ponovila so se razmišljanja o vlogi na področju agrarnih operacij in upravljanja z zemljišči, tudi s stavbnimi. Prebrati je treba še enkrat Geodetski vestnik, št. 3, zbornik mednarodnega posveta »G-Slovenije v e-Evropi« (Maribor, november 2001).

Iz tuje geodetske lirike

Za slovo od leta 1967 in za sprostitev od vseh dilem se spomnimo članka prof. Podpečana (IT bilten 4/67), objavljenega ob 50. obletnici oktobrske revolucije pod naslovom »Lenin - utemeljitelj kartografije v ZSSR«. V članku nas naš bivši profesor informira, kako je po revoluciji leta 1917 prepočasi potekalo združevanje nekdanjih civilnih in državnih geodetsko-kartografskih organov, zato je Lenin osebno pripravil osnutek dekreta o vzpostavitvi geodetsko-katastrske službe in 15. marca 1919 podpisal dekret o ustanovitvi Višje geodetske uprave. Prav zanimivo je danes prebirati z dekretom opredeljene naloge, ki »morajo koristiti ljudstvu in narodnemu gospodarstvu«. Lenin je januarja 1920 naročil, da se izdela karta sovjetske države, za evropski del v merilu 1 : 10 000 000 in za azijski 1 : 30 000 000. Že v decembru istega leta jo je prejel vsak delegat na VIII. zasedanju vseruske skupščine Sovjetov. Komanda! Lenin je dal istega leta tudi pobudo za ustanovitev državnega kartografskega zavoda, ki je začel s pripravami za izdajo Atlasa Rusije. Ko so mu leta 1921 predložili poskusni primerek, ga je ostro kritiziral in prepovedal tisk. Pripravil je pripombe in navodila za drugačno vsebino in delo je steklo. Njegov kabinet v Kremlju je bil poln geografskih in tematskih kart, ki jih je uporabljal pri pisanju svojih del. Prof. Podpečan zaključuje, da se je takšna skrb za kartografijo obrestovala med 2. svetovno vojno, ko je imela sovjetska armada že na voljo dovolj topografskih kart v merilu od 1 : 25 000 do 1 : 100 000 in tudi tematske karte. Vsega skupaj je bilo med vojno natisnjenih 930 milijonov izvodov raznih kart.

Leto 1968 zaznamuje uresničitev pobud GZ SRS, ki jih je GU SRS v letu 1967 obdelala v predloge. Po usklajevanju na republiških sekretariatih in odborih IS SRS je 12. marca Skupščina SRS sklepala o zakonih s področja geodezije. Lahko rečemo: za ozemlje Slovenije prvič v zgodovini. Preteklo je 150 let od uredbe franciscejskega katastra, Dunaju je sledil Beograd in objava Zakona o katastru zemljišč iz leta 1928, po 2. svetovni vojni pa je absolutizem Kraljevine prešel v centralizem federacije.

Pristojni zbori so sprejeli Odlok o financiranju geodetskih del za obdobje 1968-1970, osnutek Zakona o katastru komunalnih naprav in predlog za izdajo Zakona o geodetski službi (opomba: naš kolega, republiški sekretar za urbanizem Drago Lipič, je predlagal, da ta korak zalijemo, kar nam ni bilo prenaporno).

Vse se je dogajalo na relaciji republiškega zavoda in republiške uprave, ki je imela »na vajatih« občinske upravne organe za geodetske zadeve, medtem pa so druge geodetske delovne organizacije stale ob strani. Teh ni zadela kriza zaposlovanja, številčno manjše so delovale na območjih

večjih okrajev, kjer je bilo dovolj tekočih naročil, vodili so jih predvojni geometri. Zaposleni v teh zavodih so imeli tudi višje osebne dohodke. Ob vsem tem so prezrli, da je v geodeziji zavel nov veter. Premike na republiški ravni so ocenjevali kot dogajanja med GZ SRS in GU SRS, povezana z izvajanjem geodetskih del iz republiškega proračuna. GZ SRS je stremel, da jih kot pogodbene izvajalke vključi v izvajanje del iz republiške pristojnosti, podporo za »monopol« mu je takrat dajala GU SRS, ki je napovedovala izdajo pooblastila GZ SRS za izvedbo del iz programa 1968–1970. GZ Celje in GZ Maribor sta, čeprav s premisleki, sprejela novi »kurs«. Zavod za izmero Ljubljana – po ustanovitvenem aktu med upravno in izvajalsko organizacijo – je iskal podporo za svojo »nedotakljivost« v političnih krogih, tudi pri predsedniku IS SRS. Še so delovale povezave iz obdobja narodnoosvobodilne vojne, ki so se prekinile z odhodom vodilnega v pokoj. Ob koncu leta je prišlo v Ljubljani do ustanovitve upravnega organa in samostojne geodetske delovne organizacije.

Tudi Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo je krmari med raziskovalno in proizvodno dejavnostjo, zahtevan pa je bil razplet z AFOS-om, podjetjem za fotogrametrijo, ki ga je v preteklosti podpirala GU SRS za protitež GZ SRS. Tudi s pogodbo o najemu avtografa mu je omogočala obstoj in delo. No, tempora mutantur, časi so se spremenili, GZ SRS je hotel dobiti nazaj strokovne kadre, ki so pred leti v napetostih med upravo in izvajalci v samem zavodu tega protestno zapustili. GU SRS je v »španoviji« z GZ podpirala njegovo namero, stopnjevala pritisk in nekega dne odpovedala pogodbo o najemu avtografa. AFOS je ostal brez edinega osnovnega sredstva in v oktobru 1968 sta AFOS in GZ SRS izdala skupno obvestilo, »da so se samoupravljalci kolektivov GZ SRS in projektivnega podjetja AFOS odločili, da združijo svoje strokovne sposobnosti in proizvodne kapacitete v enotno delovno organizacijo GZ SRS«. Direktor GZ pa je ob združitvi priznal, »da smo si po 10-ih letih nesoglasij in nelojalne konkurence segli v roke malo tudi na pritisk GU,« (GU je po prekinitvi pogodbe o najemu WILD A8 prodala za »sprejemljivo« ceno GZ) in zaključil: »predvsem pa po obojestranski želji delavcev obeh organov za nove skupne uspehe v strokovnem delu in materialnem zadovoljstvu.«

Invest-biro Koper, organizacija t. i. posebega pomena za področje geodezije, urbanizma in projektiranja, je ob takratni podpori politikov iz obalnih občin ostal nedotakljiv.

Na vrsti so bili odnosi med Slovenijo in Jugoslavijo. Republiška geodetska uprava je Zvezni upravi poslala sporočilo, da temeljni zvezni geodetski zakon 15/65 v Sloveniji zavira razvoj geodetske dejavnosti in zato pristopa k pripravi republiške zakonodaje, seveda ob polni podpori zakonodajnih organov v republiki. Takšna napoved o »samostojnosti« se je hitro razširila po drugih republikah, na povabilo geodetskih uprav Hrvaške ter Bosne in Hercegovine je prišlo do obiska in raztolmačili smo naš pristop in vzroke zanj. Hrvati so bili načeloma prizadeti, da je pobudo prevzela Slovenija, in so izrazili pomisleke, Sarajevo pa je izrazilo polno podporo in predlagalo, da je potrebno slovenska stališča o razširjeni vlogi obravnavati na ravni federacije. S Srbijo ni prišlo do razgovorov, skupaj s pokrajinskima upravama Vojvodine in Kosova se je enačila z zvezno upravo (opomba: dobrih 20 let pozneje se je po istem načelu zgodil Milošević – tudi na političnem polju nič novega pod soncem). In še Makedonija in Črna gora, predaleč je bil jugovzhod federacije. Proti koncu leta pa vendarle preboj. Gradiva za IV. kongres Zveze geodetskih inženirjev in geometrov Jugoslavije niso obetala napredka, Zveza geodetov Slovenije

se je odločila za protestni molk, izzvani v razpravi pa smo spregovorili o slovenskih stališčih, pobrali priznanje in kongres je v sklepih, naslovljenih na Zvezno upravo, povzel tudi predloge Slovenije.

Pogled v Evropo

Opogumljeni z dosežki v Sloveniji smo se udeležili XII. kongresa FIG (London, septembra 1968). Nekako smo želeli preveriti naša stališča: na dnevnem redu je bila uvodna tema »Status stroke in vloga geodezije pri urejanju prostora«. Shema, ki je lebdela v kongresni dvorani, je prikazovala naloge geodetske dejavnosti pri pripravi dolgoročnih razvojnih programov s svojimi ekonomsko-političnimi in fizičnimi sestavinami. Puščice so nakazovale uporabnost topografskih kart, katastrov zemljišč, zgradb in komunalnih naprav s poudarkom na tehničnem, ekonomskem in pravnem pomenu geodetskih evidenc. (Opomba, zasebni zapis: ob spoznanju, da v Sloveniji prav nič ne zaostajamo glede nadaljnje vloge geodetske stroke, sem se v odmoru predstavil nosilcu uvodnega referata, B. J. Collinsu, Greater London Council, in mu enostavno povedal, da pri nas že »korakamo« po novih usmeritvah. Bil je hkrati presenečen in zadovoljen, takšne sodobne poglede pa je komentiral s politiko Socialistične federativne republike Jugoslavije, ki že drugo desetletje – prelom s Sovjetsko zvezo se je zgodil leta 1948 – izgrajuje svojo pot na vseh področjih. Samo prikimal sem mu, nisem pojasnjeval položaja Slovenije v federaciji in naših ločenih stališč tudi v geodeziji, bilo je še obdobje hladne vojne, še je odmevala raketna kriza na Kubi.)

Tudi razgovori s predstavniki zveznih uradov za geodetske zadeve Francije, Švedske, Belgije in ZR Nemčije so potrjevali našo odločitev. Lastna aeroslužba francoskega inštituta (Institut Géographique National), v čigar pristojnost so sodile osnovne mreže ter izdelave kart in ki je razpolgal s tremi avioni za snemanje, lastnim raziskovalnim inštitutom in tiskarno – vse to je bilo že nepojmljivo.

V podporo klicem iz mednarodnega posveta »G-Slovenija v e-Evropi« (Zveza geodetov Slovenije, Maribor 2001) pa velja navesti poglobljena tematska poglavja Kongresa v Londonu (pred 35-imi leti): geodezija in upravljanje z mestnim zemljiščem, zemljiški kataster in komasacije, izobraževanje za cenitev zemljišč itd. W. Baarda, prof. geodezije na Tehnični Univerzi v Delftu, je svojo razpravo zaključil takole: „Bodoči poklic geodeta ne bo določen s tehničnimi metodami, temveč z miselno zvezo, ki povezuje raztresenost področij, kot so raziskave, urejanje prostora, komasacije, gradnje s satelitsko in navigacijsko geodezijo“.

Nekako v razvedrilo pa je izzvenelo poročilo o izobraževanju geodetov v ZDA. M. O. Laird je citiral zakonsko osnovo, ki jo je pripravil Ameriški kongres za geodezijo in kartografijo (American Congress on Surveying and Mapping): 4 leta visoke šole, 4 leta prakse pri pooblaščenem geodetu in 4-urni izpit za pridobitev dovoljenja za izvajanje poklica.

Nazaj v domače loge. Vse, kar se je snovalo, obdelalo in uresničilo v obdobju zadnjih let, se je še potrdilo na posvetu Zveze geodetov Slovenije (Ljubljana, 6., 7. dec. 1968), in to pred številnim avditorijem in uglednimi gosti. Po 20-ih letih anonimnosti brez priključkov v političnem življenju (z eno samo izjemo Draga Lipiča) so v pozdravnih nagovorih spregovorili predstavniki takratne vlade (IS SRS). Posveta so se udeležili kar trije republiški sekretarji (ministri) – predstavniki

Skupščine SRS, Gospodarske zbornice, združenj sorodnih strok, fakultete kot tudi gostje iz federacije.

Z dovoljenjem bom tukaj osebno. Podpredsednik Vlade, Vinko Hafner me je zaprosil, da bi se pri njem v kabinetu zglasil uro pred napovedanim pričetkom posveta. Zaradi drugih obveznosti je zmanjkalo časa za njegovo osebno pripravo. Preostal je le čas, ki sva ga porabila na poti med stavbo vlade in klubom poslancev na Prešernovi ulici. Še danes klobuk dol: iz „peš vira“ je razvil uvodni govor in brez političnih primesi s svojo preprostostjo podprl naša prizadevanja.

Hafner je zaključil takole:

„Tako ste mladi in prodorni, zakaj se ne bi srečali tudi prihodnje leto?“ In rodili so se Geodetski dnevi.

Moja - naša „finta“ - pa je bila v tem, da smo naslednje srečanje (v letu 1969) enostavno poimenovali „Drugi geodetski dan“, št. 1 pa ne bomo našli v arhivih, bil je zgolj posvet.

To je bil prvi javni nastop diplomantov po 2. svetovni vojni. Po uvodnem referatu o nadaljnjem razvoju geodetske dejavnosti so sledili prispevki o vlogi geodetskih izvajalskih organizacij, o šolstvu in raziskovalnem delu ter o nalogah Zveze geodetov. Pobudnikom za renesanso geodezije so se priključili mlajši: Banovec, Svetik in drugi. Drugi dan so sledila predavanja o tehnoloških novostih v stroki, tiskovna konferenca za novinarje časopisov in RTV, zvečer pa brucovanje.

Smo v letu 1969. Slovenija je pripravljala, tudi kot protiutež pristojnostim federacije, „Dolgoročni plan ekonomsko-političnega razvoja za obdobje 1970–1985“, zaradi nakopičenih prostorskih problemov in težnje po prometnem in energetske povezovanju s sosednjima Avstrijo in Italijo pa tudi „Regionalno-prostorski plan“. V letu 1968 je bil sprejet prvi srednjeročni „Program geodetskih del za obdobje 1968–1970“ in stekle so priprave za izdelavo dolgoročnega programa. Metodološki pristop sta pripravila GZ SRS in GU SRS. Zasnova je bila naslednja.

Analize:

- ciljev dolgoročnega ekonomsko-političnega razvoja republike,
- ciljev regionalno-prostorskega razvoja,
- programov z vseh prostorsko pomembnih področij po panogah in analize smernic s področij zemljiške, stanovanjske in komunalne politike.
- Rajonizacija geodetskih podatkov in kart po vsebini in natačnosti.
- Projekt izvedbe v času, finančnem obsegu, tehniki in tehnologiji, vključno z vpovstavitvijo službe aerosnemanja in fotointerpretacije.

Časovni načrt je predvideval naslednje etape (kje smo 30 let pozneje?):

- Do leta 1975 izdelava kart in načrtov za mesta in naselja v merilih 1 : 500–1 : 2500 in za izvenmestna območja v merilih 1 : 5000–1 : 50 000 ter preglednih kart 1 : 200 000–1 : 500 000.
- Do leta 1980 izdelava katastra komunalnih naprav in objektov in posodobitev zemljišega katastra – vrednost zemljišč je zaradi posegov v prostor začela hitro naraščati.
- Do leta 1985 izdelava katastra zgradb ter bonitiranja zemljišč.

Seveda je bil pristop nadvse pomemben. V obdobju reform - v prvi polovici 60-ih let - se je geodezija po upravni povezanosti odlepila od finančnega resorja in se povezala z urbanizmom in urejanjem prostora. Dolgoročni ekonomsko-politični program pa je terjal še »višje« povezave. Področje gospodarstva, takrat še v tesni odvisnosti od politike, je vodil Republiški zavod za gospodarsko planiranje, ta podpora pa je bila nujna. Prepričevanja o tem, »kakšne posledice zna utrpeti Slovenija, če ne bo odzivnosti na geodetsko dejavnost«, so bila uspešna in že v Družbenem planu za obdobje 1971-1975 je področje geodezije dobilo samostojno poglavje. V prejšnjem srednjeročnem planu je bila uvrščena v področje regionalnega plana, pred letom 1966 pa sploh ni bila omenjena. Sledilo je »lobiranje« pri vseh prostorskih panogah, tudi s ponudbami za izdelavo katastra cest, železnic, elektrovodov, vso podporo pa je dajal za uresničitev izdelave regionalno-prostorskega plana SRS novoustanovljeni Biro za regionalno-prostorsko planiranje, v sestavu republiškega sekretariata za urbanizem. Biro in GU SRS sta skupaj pozvala vse uporabnike prostora, da na preglednih kartah upodobijo svoje dolgoročne plane. V takratni zagnanosti je bila predvidena objava dolgoročnega geodetskega programa celo v barvnem tisku. Sledila so vabila politikom, visoki udeleženci na posvetu GEO v decembru 1968 na čelu s podpredsednikom IS SRS in predsednikom republiškega zbora Skupščine SRS so se odzvali vabilu GU SRS in si ogledali ad hoc pripravljene »propagandni« material za izdelavo programa na GZ SRS, v razgovoru obljubili tudi finančno pomoč pri gradnji nove poslovne zgradbe zavoda, takratni minister za finance Joško Štrukelj pa je »zahteval«, da se pristojnost za geodetske zadeve iz odbora za urbanizem prenese v Odbor IS za samoupravljanje in notranjo politiko, ki ga je vodil.

Na vrsti so bili odnosi s federacijo. Sprejem takšnega dolgoročnega programa ni bil možen brez sprememb zveznih predpisov. Zato je v marcu GU SRS sporočila zvezni upravi, da bo sprožila postopek za spremembo zvezne geodetske zakonodaje (Zakon št. 15/65) glede pristojnosti o vsebini, zakona o organizaciji državne uprave glede pristojnosti Zvezne geodetske uprave (ZGU) in sprožila tudi postopek za spremembo zakona o narodni obrambi glede sprostitve karte 1 : 25 000 za civilno rabo. V aprilu je Zvezna geodetska uprava sklicala sestanek z republiškimi upravami in predstavila elemente za pripravo prvega srednjeročnega programa geodetskih del. Slovenija je izrazila pripombe glede ozkosti izhodišč, ki so temeljila predvsem na preživelih funkcijah zemljiškega katastra, čeprav so bile takrat že objavljene teze Skupščine SFRJ o urejanju prostora. ZGU ni odstopila od ponujenih izhodišč, GU SRS pa je le zaprosila za sodelovanje pri oblikovanju pripomb na zvezne teze o urejanju prostora in tudi za podrobnejše utemeljitve za vzpostavitev civilne služne aerosnemanja. Predstavniki republiških uprav so izrazili interes, da bi se podrobneje seznanili s stališči Slovenije.

Tako je GU SRS junija 1969 povabila na pogovor direktorje vseh republiških in pokrajinskih geodetskih uprav, o vabilu seznanila direktorja ZGU, s pripisom, da bo dobrodošel, če se bo pogovora udeležil. V tistih časih - še vedno trde roke federacije - je takšen korak pomenil nezaupnico republike federaciji, in GU SRS si ne bi »drznila odločiti«, če ne bi imela podpore v takratnem Izvršnem svetu SRS. V bistvu je šlo za sklic, ne za vabilo. Vse republike so se odzvale, GU SRS je z besedami in gradivi predstavila svoja stališča o nadaljnjem razvoju geodetske stroke in dejavnosti, odziv udeležencev pa sledi v originalnem zapisu:

“Epilog”

Odzive udeležencev bom opisal kot prigode in zgode:

Vojvodina – danas sam se dobro ošešerilo (v slovenščino ni ustreznega prevoda);

Črna gora – naša republika je v mednarodnem projektu »Južni Jadran«; ali bi nam Slovenija organizirala prostorski dokumentacijski center;

Hrvaška – po poklicu sem ekonomist, že deset let na čelu Republiške geodetske uprave, šele danes sem dojel pomen in uporabnost geodetskih podatkov;

Bosna in Hercegovina – prosimo vas (Slovenijo), da organizirate enotedenski seminar za ves vodstveni geodetski kader (za 50 udeležencev);

Makedonija – narod se diže (brez prevoda);

Srbija, Kosovo – brez komentarja;

in direktor Zvezne geodetske uprave – brez izjav. Osebnost mi ga je bilo žal, trudil se je razumeti, nikoli se ni obnašal pokroviteljsko, ampak iz »svoje kože« ni mogel.«

Stopnjevali so se tudi pritiski za zmanjšanje monopola Vojaško-geografskega inštituta (VGI). Združenje geodetskih delovnih organizacij je aprila 1969 objavilo stališče glede sprostitev na področju aerosnemanja, kar je VGI označil kot napad na celotno vojaško službo. Na pritisk slovenskih vrhov – predsednika IS SRS, Staneta Kavčiča – je julija VGI sklical razgovor na temo aerosnemanja, ki so ga »civilni« udeleženci označili kot »prvi razgovor enakih«. Razgovor se je zaključil s sklepom, da Zvezna geodetska uprava pripravi o izvajanju aerosnemanja ustrezno analizo in o zaključkih informira zvezno vlado (Zvezni izvršni svet).

In spet v domače loge. Nova geodetska usmeritev je odprla tudi spremembo učnega programa na FAGG in pomladitev predavateljskega kadra, kar je sovpadalo s siceršnjo upokojitvijo nosilcev matičnih predmetov. Nastal je seznam 9-ih novih predavateljev iz geodetske operative in tudi iz komunale in urbanizma: trije bi stopili v redno delovno razmerje, ostali v honorarno. Predloženi učni program – s strani upravnega in izvajalskega vrha – je vključeval, poleg posodobitve klasičnih osnovnih geodetskih predmetov, razširitev na planiranje geodetskih del, zakonodajo in komasacijo, iz drugih področij pa vključitev predmetov s področja komunalnega gospodarstva, inventarizacije prostora ter urbanističnega in prostorskega planiranja.

V letu 1969 je geodezija prvič pridobila sredstva iz Sklada B. Kidriča za financiranje raziskav, GU SRS pa je s Skladom B. Kidriča in Cestnim skladom SRS sklenila dogovor o posojilu za nakup koradomata, ki ga je nabavljala GZ SRS.

Za zaključek tako uspešnega leta in za streznitev od navdušenja pa sta poskrbela Urbanistični inštitut SR Slovenije (UI SRS) in tik ob koncu leta vnovič Geodetski zavod SR Slovenije (GZ SRS). UI SRS je bila tudi v mednarodnem merilu uveljavljena raziskovalna inštitucija na področju urbanizma in stanovanjskega gospodarstva ter pobudnica razširitve urbanističnega načrtovanja iz območij mest na urejanje prostora na celotnem območju republike. Geodetska veja je ob podpori republiškega sekretariata za urbanizem medtem izdelovala projekt dokumentacijskega

centra za potrebe izdelave regionalnega prostorskega plana Slovenije in UI SRS je »z zamudo« iskal priključek v banko podatkov, pomembnih tudi za oblikovanje njegovih raziskovalnih projektov.

Takratni direktor novoustanovljenega Biroja za regionalno prostorsko planiranje, Marko Šlajner, po izobrazbi arhitekt, izjemno razgledan in strokovni zaveznik geodetov, se je zavzemal za razširitev nosilstva projekta na Zavod SRS za statistiko, ki bi v banko prispeval podatke ekonomsko-socialnega pomena in tudi na UI SRS kot prvega uporabnika - izvajalca osnovnih (pogodbeno že sklenjenih) raziskav za oblikovanje prostorskega plana po odloku Skupščine SRS. Lipič je bil že na novi funkciji na zvezni ravni, novi republiški sekretar za urbanizem pa je bil Ermin Kržičnik, po izobrazbi ekonomist, ki pa je bolj zaupal čvrstim tlem - geodetom kot »ohlapnim« raziskavam. Hitro se je izkazalo, da raziskave UI SRS niso v zadostni meri pripomogle k oblikovanju konkretnih predlogov za prostorski razvoj Slovenije z vsemi socialnimi in fizičnimi parametri, čeprav so bile z znanstveno-raziskovalnega vidika in dolgoročno neoporečne. Padla je odločitev, da GU SRS nadaljuje s pripravo predloga za vzpostavitev dokumentacijskega centra, sredstva pa zagotovita RSU in Biro.

In kot je GZ SRS v decembru 1967 ob vsem zavezništvu z GU SRS napovedal »solo« akcijo glede cen geodetskih storitev, je v decembru 1969 izrazil zahtevo, da mu GU SRS z dopolnitvijo pred kratkim sprejetega Zakona o geodetski službi zagotovi »monopol« izvajalca del iz republiške pristojnosti in nosilstvo dokumentacijskega centra za izdelavo prostorskega plana Slovenije. Res je, da se je ob koncu leta 1969 zaradi rošade v vodstvu GU SRS pretrgala personalna unija. Zahteva, ki je bila brez predhodne najave pri skoraj dnevnik stikih, pa je ponovno spomnila na Salomonov izrek Nič novega pod soncem.

(Nadaljevanje v prihodnji številki Geodetskega vestnika)

dr. Milan Naprudnik, univ. dipl. inž. geod.
Soška ulica 17b, SI-1000 Ljubljana, Slovenija

Prispelo v objavo: 12. april 2003